

UNA SOCIETAT NOVA, LLIURE DE LA INJUSTÍCIA SOCIAL I DE LA DOMINACIÓ IMPERIALISTA

Fragments del “Discurs d’Orientació Política”, presentat el 2 d’octubre de 1983 per Thomas Sankara, en nom del Consell Nacional de la Revolució, per la ràdio i la televisió d’Alto Volta.

Extret de: “Somos herederos de las revoluciones del mundo. Thomas Sankara, Discursos de la revolución de Burkina Faso, 1983-87”. Ed. Pathfinder.

Poble d’Alto Volta!

Camarades militants i militants de la revolució,

En el transcurs d’aquest any, 1983, el nostre país ha conegut moments de particular intensitat, els quals segueixen impresos de forma indeleble en la ment de molts conciutadans. Durant aquest període, la lluita del poble voltaic ha experimentat fluxos i refluxos.

El nostre poble ha passat la prova de lluites heroiques, i finalment va obtenir la victòria la nit ja històrica del 4 d’agost de 1983. Ja farà dos mesos que la revolució marxa irreversiblement en el nostre país. Dos mesos en els quals el poble combatent d’Alto Volta s’ha mobilitzat com un sol home darrere el Consell Nacional de la Revolució (CNR) per edificar una societat voltaica nova, lliure, independent i pròspera; una societat nova, lliure de la injustícia social, lliure de la dominació i explotació centenàries de l’imperialisme internacional.

Havent recorregut aquest breu tros, els convido a que fem una ullada retrospectiva amb la finalitat de treure’n les lliçons necessàries per determinar correctament les tasques revolucionàries que es plantegen en el moment actual i en el futur pròxim. Dotats d’una clara percepció del desenvolupament dels esdeveniments, enfortirem encara més la nostra lluita contra l’imperialisme i les forces reaccionàries.

En suma, d’on venim? I a on anem? Aquests són els interrogants del moment que ens exigeixen una resposta clara i resolta, sense cap equívoc, si és que volem avançar de forma audaç cap a victòries majors i més resplendents.

La revolució d’agost és la culminació de la lluita del poble voltaic

El triomf de la revolució d’agost no és sols el resultat del cop de força revolucionari donat contra la sacrosanta aliança reaccionària del 17 de maig de

1983.¹ També és la culminació de la lluita del poble voltaic contra els seus enemics de sempre. Representa una victòria sobre l'imperialisme internacional i els seus aliats nacionals. Una victòria sobre les forces retrògrades, fosques i tenebroses. Una victòria sobre tots els enemics del poble que a la seva esquena han trametat complots i intrigues...

Per tant, la revolució d'agost sorgí com la solució a les contradiccions socials que ja no es podien reprimir mitjançant trifulgues.

L'adhesió entusiasta de les àmplies masses populars a la revolució d'agost és l'expressió concreta de l'esperança immensa que el poble voltaic diposita en l'establiment del CNR amb la finalitat de poder veure complerts els seus anhels profunds per la democràcia, la llibertat i la independència, pel progrés genuí, per la restauració de la dignitat i la grandesa de la nostra pàtria, aspiracions que han estat particularment vilipendiades durant 23 anys de règim neocolonial.

El llegat de 23 anys de neocolonialisme

L'arribada del CNR al poder el 4 d'agost de 1983 i la posterior instal·lació d'un govern revolucionari a Alto Volta han obert una pàgina gloriosa en els anals de la història del nostre poble i del nostre país. Tot i així, el llegat que ens deixaren 23 anys d'explotació i de dominació imperialistes és pesat. Dura i àrdua serà la nostra tasca d'edificar una societat nova, una societat lliure de tots els mals que mantenen al nostre país en una situació de pobresa i d'endarreriment econòmic i cultural.

Al 1960, el colonialisme francès -assetjat per tot arreu, derrotat a Dien Bien Phu i presa d'enormes dificultats a Algèria-, deduint les lliçons d'aquestes derrotes, es va veure obligat a atorgar al nostre país la sobirania nacional i la integritat territorial. El nostre poble, que no s'havia mantingut impassible, sinó que més aviat havia desenvolupat lluites de resistència apropiades, va acollir aquest succés com un fet positiu. Aquests fuga tan aviat de l'imperialisme colonialista francès fou pel nostre poble una victòria sobre les forces estrangeres d'opressió i explotació. Des del punt de vista de les masses populars fou una reforma democràtica, tot i que des del punt de vista de l'imperialisme no fou més que un canvi operat en les seves formes de dominació i explotació del nostre poble.

No obstant, aquest canvi va desembocar en una realineació de les classes i capes socials i en el sorgiment de classes noves. En una aliança amb les forces retrògrades de la societat tradicional, i mostrant el seu menyspreu total cap a les masses fonamentals que havien servit de trampolí pel seu ascens al poder, la intel·lectualitat petit-burguesa de la època va començar a assentar les bases polítiques i econòmiques de les noves formes de dominació i explotació imperialistes. El temor a que la lluita de les masses populars es radicalitzés i desembocés en una solució veritablement revolucionària va servir de base

---

¹ El 17 de maig de 1983, les forces pro imperialistes dins del govern d'Alto Volta van efectuar un cop d'estat i arrestaren al primer ministre Thomas Sankara. Milers es volcaren als carrers per exigir el seu alliberament, deslligant una resistència que hauria de culminar en la revolució del 4 d'agost.

perquè l'imperialisme decidís com actuar, el que consistí, a partir d'aquest moment, en exercir el seu domini sobre el nostre país i perpetuar l'explotació del nostre poble mitjançant intermediaris nacionals. Ciutadans voltaics assumirien el relleu de la dominació i explotació estrangera. Tota organització de la societat neocolonial es reduiria a una simple operació de substituir una forma per una altra.

En la seva essència, la societat neocolonial i la societat colonial no es diferencien en res. Així, s'ha vist que a l'administració colonial la substitueix una administració neocolonial que li és idèntica en tots els aspectes. A l'exèrcit colonial el substitueix un exèrcit neocolonial amb els mateixos atributs, les mateixes funcions i el mateix paper de guardià dels interessos de l'imperialisme i els dels seus aliats nacionals. A l'escola colonial la substitueix una escola neocolonial que persegueix els mateixos objectius d'alienar als nens del nostre país i reproduir una societat que estigui essencialment al servei dels interessos imperialistes i, de forma accessòria, al servei dels lacais i aliats locals de l'imperialisme.

Amb el recolzament i la benedicció de l'imperialisme, ciutadans voltaics es dedicaren a organitzar el saqueig sistemàtic del nostre país. Amb les molles que els queien de dit saqueig, poc a poc es transformaren en una burgesia veritablement paràsita ja incapaç de contenir la seva fam voraç. Moguts sols pels seus interessos egoistes, des d'aleshores deixaren de recular davant els mètodes més deshonestos, desenvolupant en gran escala la corrupció, la malversació de fons i de la cosa pública, el tràfic d'influències i l'especulació de bens arrelats, i practicant el favoritisme i el nepotisme.

Així s'expliquen totes les riqueses materials i financeres que aconseguiren acumular sobre les espatlles del poble treballador. No contents de viure de les rendes fabuloses que extreien de l'explotació desvergonyida dels seus bens mal aconseguits, es barallaven a braç partit procurant acaparar els càrrecs polítics que els permetessin utilitzar l'aparell estatal per beneficiar-se de la seva explotació i el seu balafament.

No passava un any sencer sense que no es paguessin les vacances sumptuoses a l'exterior. Els seus fills abandonaven les escoles del país per a rebre un ensenyament de prestigi en altres països. A la més lleu malaltia, es mobilitzaven tots els recursos de l'estat per assegurar-los la costosa atenció dels hospitals de luxe en països estrangers.

Tot això es va donar a plena vista d'un poble voltaic treballador, valent i honest, si bé sotmès a la misèria més profunda. Mentre que per una minoria rica Alto Volta constitueix un paradís, per a la majoria, pel poble, és un infern amb prou feines tolerable.

Com a part d'aquesta gran majoria, els assalariats, no obstant el fet de tenir assegurat un ingrés constant, sofreixen les limitacions i els esculls de la societat capitalista de consum. Tot el seu salari s'esgota inclús abans de que ho hagin tocat. Aquest cercle viciós segueix sense fi i sense cap perspectiva de trencar-ho.

Al sí dels seus sindicats respectius, els assalariats emprenen lluites reivindicatives per millorar les seves condicions de vida. A vegades l'amplitud d'aquestes lluites aconsegueix arrancar concessions de les autoritats neocolonials. Tot i així, amb prou feines donen quelcom amb una mà i de seguida ho recuperen amb l'altre.

Així s'anuncia amb gran ressò un augment salarial del 10 per cent, per d'immediat gravar-ho amb impostos que anul·len els efectes positius que s'esperaven de la primera mesura.

Després de cinc, sis o set mesos, els treballadors sempre acaben adonant-se de la jugada i es mobilitzen per a noves lluites. Set mesos són més que suficients perquè els reaccionaris en el poder recobrin alè i tramin altres estratagemes. En aquesta lluita sense fi, el treballador sempre hi surt perdent.

En el sí d'aquesta gran majoria també hi són els "condemnat de la terra", els camperols, a qui s'expropia, s'espolia, es fustiga, s'empresona, es ridiculitza i s'humilia cada dia, i qui, tot i així, amb el seu treball són creadors de riqueses. És gràcies a la seva activitat productiva que l'economia del país es manté, no obstant la seva debilitat. És amb el seu treball que "endolceixen" la seva vida tots aquests ciutadans pels qui Alto Volta és un El Dorado.

Tot i així, són ells qui més sofreixen la falta d'estructures, d'una infraestructura de carreteres, i de la falta d'estructures i planters de salut. Són aquests camperols, creadors de la riquesa nacional, qui més sofreixen la falta d'escoles i d'instruments escolars pels seus fills. Són els seus fills qui engrandiran les files dels desocupats després d'una breu estada als bancs de les escoles mal adaptades a les realitats d'aquest país. És entre ells que existeix la taxa d'analfabetisme més elevada: 98 per cent. Qui més necessiten aprendre, per poder millorar el rendiment de la seva tasca productiva, són qui menys es beneficien de les inversions en les esferes de la salut, l'educació i la tecnologia.

La joventut camperola -que demostra la mateixa disposició d'ànim que la resta de la joventut, és a dir, que és més sensible davant la injustícia social i està més a favor del progrés- en una expressió de rebel·lia acaba abandonant els nostres camps, privant-los així del seu element més dinàmic.

Aquest primer reflex empeny a aquests joves cap als grans centres urbans, Uagadugu i Bobo-Dioulasso. Allí esperen trobar un treball millor remunerat i beneficiar-se a la vegada dels avantatges del progrés. La falta de treball els empeny a la ociositat, amb tots els vicis que la caracteritzen. Finalment, per no acabar a la presó, busquen la salvació sortint al estranger, on els esperen la humiliació i l'explotació més vergonyoses. És que la societat voltaica els ofereix una altra opció?

Dit de la manera més concisa, aquesta és la situació del nostre país després de 23 anys de neocolonialisme: paradís per uns, infern per altres.

Després de 23 anys de dominació i explotació imperialistes, el nostre país segueix sent un país agrícola endarrerit, on el sector rural -el 90 per cent de la població activa- representa tan sols el 45 per cent del Producte Intern Brut però proveeix el 95 per cent del total de les exportacions del país.

Senzillament, s'ha d'assenyalar que tot i que en altres països els agricultors constitueixen menys del 5 per cent de la població, ells aconsegueixen no sols alimentar-se adequadament, assegurar les necessitats d'una nació sencera, sinó també exportar enormes quantitats de la seva producció agrícola. Mentre que aquí en aquest país, tot i els grans esforços, i de constituir més del 90 per cent de la població, sofreixen gana i escassetat i es veuen obligats a haver de recórrer amb el resta de la població a la importació de productes agrícoles i inclús a l'assistència internacional. Així mateix, el desequilibri entre les exportacions i importacions contribueix a accentuar la dependència del país a l'estranger. En conseqüència, el pas dels anys, el dèficit comercial ha crescut considerablement i el valor de les nostres exportacions sols cobreix un 25 per cent del de les importacions.

Dit d'una manera més clara, comprem més de l'exterior del que venem. I una economia que funciona sobre aquesta base s'arruïna progressivament i va cap a la catàstrofe. Les inversions privades que provenen de l'estranger no sols són insuficients, més aviat li fan sangries enormes a l'economia del país, pel que no contribueixen a reforçar la seva capacitat acumulativa. Una part important de la riquesa creada per les inversions estrangeres és drenada cap a l'estranger, enlloc de ser reinvertida per fer créixer la capacitat productiva del país. En el període 1973-1979, es calcula que 1,7 mil milions de francs CFA sortiren del país cada any en forma d'ingressos derivats d'inversions estrangeres directes, mentre que les inversions noves ascendiren en un promig de 1,3 mil milions de francs CFA per any².

La insuficiència d'esforços en la inversió productiva indueix a l'estat voltaic a jugar un paper fonamental en l'economia nacional mitjançant esforços encaminats a suplir la inversió privada. Aquesta és una situació difícil quan se sap que els ingressos pressupostaris de l'estat els constitueixen essencialment els ingressos tributaris, que a la seva vegada representen el 85 per cent del total dels ingressos i que provenen en gran part dels aranzels a les importacions i dels impostos. A part dels esforços d'inversió nacional, aquests ingressos financen els costos de l'estat, dels que un 70 per cent serveixen per pagar els salaris dels empleats governamentals i assegurar el funcionament dels serveis administratius. Què pot quedar aleshores per les inversions socials i culturals?

En l'àmbit de l'educació, el nostre país se situa entre els més endarrerits, amb una taxa d'escolartització del 16,4 per cent i una taxa d'analfabetisme que assoleix un promig del 92 per cent. És a dir, que de cada 100 voltaics tot just 8 semblen saber llegir i escriure en la llengua que sigui.

---

² En dòlars estadunidencs de 1983, aquestes xifres equivalien a uns 6,8 milions de dòlars en fugues de capital front a 5,2 milions de dòlars en inversions noves.

En el terreny de la salut, les taxes de malalties i de mortalitat se situen entre les més altes en la subregió degut a la proliferació de malalties transmissibles i de deficiències nutritives. D'altra banda, com podem evitar aquesta situació catastròfica si se sap que es compta amb un llit d'hospital per cada 1200 habitants i amb un metge per cada 48 mil habitants?

Amb aquests pocs elements n'hi ha prou per il·lustrar el llegat que ens deixaren 23 anys de neocolonialisme, 23 anys d'una política d'abandonament nacional total.

Cap voltaic que estimi i honri el seu país pot mantenir-se indiferent davant aquesta situació, una de les més desoladores. En efecte, el nostre poble, un poble valent i treballador, mai ha pogut tolerar tal situació. I perquè ha comprès que no és producte de la seva fatalitat, sinó d'una societat organitzada sobre bases injustes en profit sols d'una minoria, aquest poble ha desenvolupat sempre lluites multiformes, buscant les vies i els mitjans per posar fi a aquest vell ordre de coses.

Per això va rebre febrilment l'arribada del Consell Nacional de la Revolució i de la revolució d'agost, que coronà els esforços que havia realitzat i els sacrificis que havia acceptat per enderrocar el vell ordre, instal·lar un ordre nou que pogués rehabilitar a l'home voltaic i atorgar al nostre país un lloc selecte en el concert de nacions lliures, pròsperes i respectades.

Les classes paràsites que sempre s'han lucrats amb un Alto Volta colonial i neocolonial són i seguiran sent hostils a les transformacions empreses pel procés revolucionari iniciat després del 4 d'agost de 1983. Això es deu a que estan lligades i es mantindran lligades per un cordó umbilical a l'imperialisme internacional. Són i seguiran sent defensores fervents dels privilegis adquirits gràcies al seu vassallatge a l'imperialisme.

Facin el què facin i diguin el què diguin, ells seguiran sent els mateixos i seguiran tramant complots i intrigues amb la finalitat de reconquerir el seu "regne perdut". És inútil esperar d'aquests nostàlgics una reconversió de mentalitat i d'actitud. No són sensibles ni entenen més llenguatge que el de la lluita, la lluita de classes revolucionària contra els explotadors i els opressors dels pobles. Per ells, la nostra revolució serà la cosa més autoritària que existeixi. Serà un acte pel qual el poble els imposarà la seva voluntat amb tots els mitjans de que disposi i, de ser necessari, amb les seves armes.

Aquests enemics del poble, qui són?

Els es desemascararen davant dels ulls del poble durant els successos del 17 de maig per la ferotgia que demostraren contra les forces revolucionàries. A aquests enemics del poble, el poble els ha identificat en el fragor de la lluita revolucionària. Ells són:

1. La burgesia voltaica, que es divideix, a partir de les funcions que uns i altres desenvolupen, en burgesia estatal, burgesia compradora i burgesia mitjana.

La burgesia estatal. Aquest és el sector que es coneix pel nom de burgesia político-burocràtica. És una burgesia que ha utilitzat el seu monopoli polític per enriquir-se de manera il·lícita i facinerosa. S'ha valgut de l'aparell de l'estat igual que un capitalista industrial es val dels mitjans de producció per acumular la plusvàlua extreta de l'explotació de la força de treball dels treballadors. Aquest sector de la burgesia mai renunciarà per voluntat pròpia als seus antics privilegis per observar, passiu, les transformacions revolucionàries en curs.

La burgesia comerciant. Aquest sector, per la seva pròpia activitat, està lligat a l'imperialisme mitjançant in comptables vincles. Per aquest sector, la fi de la dominació imperialista significa la mort de la "gallina dels ous d'or". Per això s'oposarà amb totes les seves forces a la revolució actual. D'aquesta categoria provenen, per exemple, els comerciants podrits que fan passar gana al poble traient de circulació els queviures a fi d'especular i sabotejar l'economia.

La burgesia mitjana. Aquest sector de la burgesia voltaica, tot i que està vinculat a l'imperialisme, rivalitza amb ell pel control del mercat. Tot i així, ja que és econòmicament més dèbil, és marginat per l'imperialisme. Per tant, té queixes contra l'imperialisme, però també tem al poble, i aquest temor pot induir-lo a formar un bloc amb l'imperialisme. Tot i així, pel fet que la dominació imperialista del nostre país l'impedeix desenvolupar el seu veritable paper com a burgesia nacional, alguns dels seus elements, sota determinades circumstàncies, podrien estar a favor de la revolució, el que els situaria objectivament en el camp del poble. No obstant, entre el poble s'ha de cultivar una desconfiança revolucionària cap a aquests elements que graviten cap a la revolució, perquè amb la finalitat de cobrir-se acudiran a la revolució oportunistes de tota mena.

2. Les forces retrògrades, que deriven el seu poder de les estructures tradicionals de tipus feudal de la nostra societat. Aquestes forces, en la seva majoria, han sabut oferir una resistència ferma a l'imperialisme colonial francès. A més, un cop el nostre país va accedir a la sobirania nacional, sumaren forces amb la burgesia reaccionària per oprimir al poble voltaic. Aquestes forces han utilitzat a les masses camperoles com a reserva de vots, per entregar-les al millor postor electoral.

Amb la finalitat de protegir els seus interessos, que són comuns als de l'imperialisme i oposats als del poble, aquestes forces reaccionàries sovint recorren als valors decadents de la nostra cultura nacional, que persisteixen encara en el medi rural. En la mesura que la nostra revolució busqui democratitzar les relacions socials en els nostres camps, augmenti les responsabilitats del camperolat, li doni més educació i coneixements amb els quals aconseguir la seva pròpia emancipació econòmica i cultural, aquestes forces retrògrades se li oposaran.

Són aquests els enemics del poble en la revolució actual, enemics que el propi poble identificà durant els successos del mes de maig. Són aquests individus qui, constituint el gruix dels manifestants aïllats, protegits per un cordó militar, han manifestat el seu recolzament de classe al règim ja moribund sorgit del cop d'estat reaccionari i pro imperialista [del 17 de maig]. A part de les classes i

capes socials reaccionàries i antirevolucionàries ja enumerades hi ha la resta de la població, qui constitueixen el poble voltaic: un poble que considera la dominació i explotació imperialistes com una abominació i que no deixa de manifestar-ho en la lluita quotidiana concreta contra els diversos règims neocolonials.

El poble, a la revolució actual, l'integren:

1. La classe treballadora voltaica, jove i poc nombrosa, que en les incessants lluites contra els patrons ha sabut demostrar que és una classe genuïnament revolucionària. En la revolució actual, és una classe que ho té tot per guanyar i res a perdre. No té mitjans de producció per perdre, no té una parcel·la de propietat per defensar en el marc de la vella societat neocolonial. Pel contrari, està convençuda que la revolució és seva, doncs d'ella en sortirà més nombrosa i enfortida.

2. La petita burgesia, que constitueix una amplíssima capa social molt inestable i que sovint vacil·la entre la causa de les masses populars i la de l'imperialisme. En la seva gran majoria, s'acaba col·locant sempre del costat de les masses populars. Està integrada pels elements més diversos, entre ells petits comerciants, intel·lectuals petitburgesos (funcionaris, estudiants, alumnes, empleats del sector privat, etc.), i artesans.

3. El camperolat voltaic, integrat en la seva gran majoria per petits camperols que arrel de la desintegració progressiva de la propietat col·lectiva, rere la introducció del sistema de producció capitalista en el nostre país, s'aferran a la propietat parcel·lària. Les relacions mercantils dissolgueren cada cop més els llaços comunitaris, i en el seu lloc s'instaurà la propietat privada sobre els mitjans de producció. En aquesta nova situació creada per la penetració del capitalisme en els nostres camps, el camperolat voltaic, que es troba lligat a la producció en petita escala, és la personificació de les relacions burgeses de producció. Així, en vista de totes aquestes consideracions, el camperolat voltaic és també part integrant de la categoria de la petita burgesia.

Pel seu passat i per la seva situació actual, és la capa social que més car ha pagat per la dominació i explotació imperialistes. La condició d'endarreriment econòmic i cultural que caracteritza als nostres camps ha mantingut a aquest sector aïllat de les principals corrents de progrés i modernització, relegant-lo al paper de cantera dels partits polítics reaccionaris. No obstant, el camperolat té interès en la revolució i, des del punt de vista numèric, és la força principal.

4. El lumpenproletariat. Aquesta és una categoria d'elements desclassats qui, pel fet de mancar de feina, estan predisposats a estar a sou de les forces reaccionàries i contrarevolucionàries per a realitzar-los els seus treballs bruts. En la mesura que la revolució sàpiga donar-los quelcom útil per fer, es podran convertir en els seus defensors fervorosos.

El caràcter i l'abast de la revolució d'agost

Les revolucions que succeeixen al voltant del món no són totes semblants. Cada revolució aporta la seva originalitat, la qual la distingeix de les demés. La nostra revolució, la revolució d'agost, no escapa a aquesta observació. Té en compte les particularitats del nostre país, el seu nivell de desenvolupament i de subjugació al sistema capitalista mundial.

La nostra revolució és una revolució que es desenvolupà en un país agrícola endarrerit, on el pes de les tradicions i de la ideologia emanen d'una organització social de tipus feudal recau fortament sobre les masses populars. És una revolució en un país que –degut a la dominació i l'explotació que l'imperialisme exerceix sobre el nostre poble– ha evolucionat d'una colònia a una neocolònia. És una revolució que es produeix en un país que encara es caracteritza per la falta d'una classe obrera organitzada i conscient de la seva missió històrica i que, per conseqüent, manca d'una tradició de lluita revolucionària. És una revolució que succeeix en un petit país del continent, en un moment que, en l'àmbit internacional, el moviment revolucionari es desfà dia a dia sense que es percebi l'esperança de veure constituït un bloc homogeni que doni impuls i sostingui a la pràctica als moviments revolucionaris naixents. Aquest conjunt de circumstàncies històriques, geogràfiques i sociològiques li deixa una empremta singular a la nostra revolució.

La revolució d'agost presenta un caràcter dual: és una revolució democràtica i popular. Té com a tasques primordials la liquidació de la dominació i explotació imperialistes i la depuració del camp de totes les traves socials, econòmiques i culturals que el mantenen en un estat d'endarreriment. D'aquí se'n deriva el seu caràcter democràtic.

El seu caràcter popular prové del fet que les masses populars voltaïques participen plenament en aquesta revolució i es mobilitzen conseqüentment entorn a consignes democràtiques i revolucionàries que tradueixen en els fets els seus propis interessos en oposició als de les classes reaccionàries aliades a l'imperialisme. El caràcter popular de la revolució d'agost radica també en el fet que enlloc de l'antiga màquina de l'estat es construeix una màquina nova que en sí garanteix l'exercici democràtic del poder pel poble i per al poble.

La nostra revolució actual, caracteritzada d'aquesta forma, si bé és una revolució antiimperialista, transcorre dins del marc dels límits del règim econòmic i social burgès. Al procedir a l'anàlisi de les classes socials de la societat voltaica, hem plantejat la idea de que la burgesia voltaica no constitueix una sola massa homogènia, reaccionària i antirevolucionària. En efecte, el què caracteritza a la burgesia en els països subdesenvolupats, sota relacions capitalistes, és la seva incapacitat congènita de revolucionar la societat com ho va fer la burgesia dels països europeus en la dècada de 1780, és a dir, la època en què la burgesia encara constituïa una classe ascendent.

Tals són les característiques i els límits de l'actual revolució desencadenada a Alto Volta a partir del 4 d'agost de 1983. El posseir una percepció clara i una definició precisa del seu contingut ens resguarda dels perills de desviaments i

excessos que podrien ser perjudicials a la marxa victoriosa de la revolució. Tots els que han assumit la causa de la revolució d'agost han d'assimilar la línia directriu aquí desenvolupada amb mires a assumir el seu paper de revolucionaris conscients, veritables propagandistes, intrèpids i infatigables, i difondre aquesta perspectiva en el sí de les masses.

Ja no n'hi ha prou amb anomenar-se revolucionari. S'ha d'aprofundir en el profund significat de la revolució de la que s'és un fervent defensor. És la millor manera de defensar-la dels atacs i les tergiversacions que els contrarevolucionaris no deixaran d'utilitzar en la seva contra. Saber com vincular la teoria revolucionària a la pràctica revolucionària serà el criteri decisiu que a partir d'ara ens permeti distingir als revolucionaris conseqüents de tots els que acudeixen a ella per mòbils aliens a la causa revolucionària.

De la sobirania del poble en l'exercici del poder revolucionari

Com ja hem mencionat, una de les característiques distintives de la revolució d'agost, i que li confereix la seva característica popular, és que és un moviment de la immensa majoria en benefici de la immensa majoria. És una revolució feta per les pròpies masses populars voltaiques, amb les seves pròpies consignes i aspiracions. L'objectiu d'aquesta revolució és que el poble assumeixi el poder. Per això el primer acte de la revolució, després de la proclamació del 4 d'agost, fou dirigir una crida al poble per a la creació dels Comitès de Defensa de la Revolució (CDR). El Consell Nacional de la Revolució té la convicció de que perquè aquesta sigui una revolució genuïnament popular haurà de procedir a la destrucció de la màquina de l'estat neocolonial i a la organització d'una nova màquina capaç de garantir la sobirania popular. El problema de com s'haurà d'exercir el poder popular, com s'haurà d'organitzar aquest poder, és un problema essencial pel futur de la nostra revolució.

La història del nostre país fins als nostres dies ha estat dominada essencialment per les classes explotadores i conservadores, les quals han exercit la seva dictadura antidemocràtica i antipopular mitjançant el seu domini de la política, l'economia, la ideologia, la cultura, l'administració i la justícia.

La revolució té com a objectiu primordial el traspàs del poder de mans de la burgesia voltaica, aliada a l'imperialisme, a mans de l'aliança de les classes populars que constitueixen el poble. Això vol dir que a partir d'ara, el poble en el poder haurà de contraposar el seu poder democràtic i popular a la dictadura antidemocràtica i antipopular de l'aliança reaccionària de les classes socials que afavoreixen l'imperialisme.

Aquest poder democràtic i popular serà el ciment, la base sòlida, del poder revolucionari a Alto Volta. Tindrà com a tasca primordial la reconversió total de tot l'aparell estatal, amb les seves lleis, la seva administració, els seus tribunals, la seva policia i el seu exèrcit, que havien estat ideats per a servir i defensar els interessos egoistes de les classes i capes socials reaccionàries. Tindrà com a tasca organitzar la lluita contra els intents contrarevolucionaris de reconquerir el "paradís perdut", amb mires a aixafar per complet la resistència

dels reaccionaris que enyoren el passat. És aquí on resideix la necessitat dels CDR i el seu paper com a punt de recolzament de les masses populars per l'assalt dels baluards reaccionaris i contrarevolucionaris...

Per una revolució de tots els sectors de la societat voltaica

Tots els règims polítics fins la data s'afanaven per instaurar un conjunt de mesures per a millorar l'administració de la societat neocolonial. Els canvis operats pels diferents règims equivalien a instal·lar equips nous dins del marc de la continuïtat del poder neocolonial. Cap d'aquests règims volia ni podia desafiar els ciments socioeconòmics de la societat voltaica. És per això que tots han fracassat.

La revolució d'agost no aspira a instaurar un règim més a Alto Volta. Representa una ruptura amb tots els règims coneguts fins la data. Té per objectiu final la construcció d'una societat voltaica nova, en el sí de la qual el ciutadà voltaic, animat per una consciència revolucionària, serà l'artesà de la seva pròpia felicitat, una felicitat que correspongui als esforços que hi hagi invertit.

Per aconseguir això, la revolució -tot i que pot desagradar a les forces conservadores i retrògrades- serà un desarrelament total i profund que no deixarà intacte un sol àmbit, un sol sector de l'activitat econòmica, social o cultural. La revolució de tots els àmbits, de totes les àrees d'activitat, aquesta és la consigna del moment. Enfortit amb la directriu aquí plantejada, cada ciutadà, sigui al nivell en el què es trobi, haurà d'emprendre la tasca de revolucionar el seu sector d'activitat.

A partir d'ara, la filosofia de les transformacions revolucionàries s'aplicarà als següents sectors: (1) l'exèrcit nacional, (2) la política respecte a la dona i (3) el desenvolupament econòmic.

1. L'exèrcit nacional: el seu lloc en la revolució democràtica i popular

Segons la doctrina de la defensa d'Alto Volta revolucionari, un poble conscient no li cedirà la defensa de la seva pàtria a un grup d'homes, per competents que siguin. Els pobles conscients assumeixen ells mateixos la defensa de la seva pàtria. En efecte, les nostres forces armades constitueixen tan sols un destacament que està més especialitzat que la resta del poble per a les tasques de seguretat interna i externa d'Alto Volta. Igualment, encara que la salut dels voltaics és un assumpte tant del poble com de cada voltaic a nivell individual, existeix i existirà un cos mèdic més especialitzat i que consagri més temps al problema de la salut pública.

La revolució dicta tres missions a les nostres forces armades nacionals:

1. Estar llest per a combatre a tot enemic intern i extern, i participar en la formació militar de la resta del poble. Això suposa una capacitat operativa

acumulada, fent de cada militar un combatent competent enlloc del vell exèrcit, que no era més que una massa d'assalariats.

2. Participar en la producció nacional. En efecte, el nou militar ha de viure i sofrir en el sí del poble al que pertany. S'ha acabat l'exèrcit pressupostòfag. A partir d'ara, a més d'utilitzar les armes, estarà als camps, i criarà vaques, ovelles i aus. Construirà escoles i dispensaris on s'assegurarà del seu funcionament. Es cuidarà del manteniment a les carreteres i transportarà per via aèria el correu, els malalts i els productes agrícoles entre les diverses regions.

3. Desenvolupar a cada soldat en un militant revolucionari. S'han acabat els dies en que es pretenia que l'exèrcit era neutral i apolític, mentre en la realitat era baluard de la reacció i guardià dels interessos imperialistes. S'han acabat els dies en que el nostre exèrcit nacional actuava com un cos de mercenaris estrangers en territoris conquerits. Aquests dies s'han acabat per sempre. Armats de formació política i ideològica, els nostres soldats, els nostres suboficials i els nostres oficials dedicats al procés revolucionari deixen de ser criminals en el poder per esdevenir revolucionaris conscients, trobant-se en el sí del poble com peixos en l'aigua.

Com a exèrcit al servei de la revolució, l'Exèrcit Nacional Popular no donarà cabuda a cap militar que malmeti, vilipendi, i maltracti al seu poble. Un exèrcit del poble al servei del poble: tal és el nou exèrcit que estem construint enlloc de l'exèrcit neocolonial, un veritable instrument d'opressió de repressió en mans de la burgesia reaccionària, la qual l'utilitzà per a dominar al poble. Tal exèrcit, des del punt de vista mateix de la organització interna i dels seus principis de funcionament, serà fonamentalment diferent al vell exèrcit. Per tant, enlloc de l'obediència cega dels soldats cap als seus caps, dels subalterns cap als seus superiors, es desenvoluparà una disciplina sana que, si bé estricta, es fundarà sobre l'adhesió conscient dels homes i de les tropes.

Contrari als punts de vista dels oficials reaccionaris animats per l'esperit colonial, la politització de l'exèrcit, la seva revolució, no significa la fi de la disciplina. En un exèrcit polititzat la disciplina tindrà un nou contingut. Serà una disciplina revolucionària. És a dir, una disciplina que deriva les seves forces del fet que l'oficial i el soldat, el graduat i el no graduat, es valorin en quant a la dignitat humana i no es diferenciïn entre sí per res més que per les seves tasques concretes i les seves responsabilitats respectives. Enfortits de tal comprensió de les relacions entre els homes, els oficials militars hauran de respectar als seus homes, estimar-los i tractar-los amb equitat.

Així, els Comitès de Defensa de la Revolució tenen un paper fonamental per jugar. Els militants dels CDR en el sí de l'exèrcit hauran de ser els pioners infatigables de la construcció de l'Exèrcit Nacional Popular de l'estat democràtic i popular, les tasques del qual seran, en el pla intern, la defensa dels drets i interessos del poble, el manteniment de l'ordre revolucionari i la guarda del poder democràtic i popular; en el pla exterior, la defensa de la integritat territorial.

2. La dona voltaica: el seu paper en la revolució democràtica i popular

El pes de les tradicions centenàries de la nostra societat condemna a la dona al rang de bèstia de càrrega. La dona sofreix totes les lacres de la societat neocolonial per partida doble: en primer lloc, ella coneix els mateixos sofriments que l'home; en segon lloc, es veu sotmesa a altres sofriments per part de l'home.

La nostra revolució s'interessa en tots els oprimits, en tots els que són explotats en la societat actual. S'interessa, per tant, en la dona, ja que la base de la seva dominació per part de l'home radica en el sistema d'organització de la vida política i econòmica de la societat. La revolució, al canviar l'ordre social que oprimeix a la dona, crea les condicions per la seva veritable emancipació.

Les dones i els homes de la nostra societat són tots víctimes de la opressió i dominació imperialistes. Per això lliuren una mateixa batalla. La revolució i l'alliberament de la dona van juntes. Parlar de l'emancipació de la dona no és un acte de caritat o una arrancada d'humanisme. És un requisit fonamental pel triomf de la revolució. Les dones sostenen l'altre meitat del cel.

Crear una mentalitat nova entre la dona voltaica que li permeti assumir els destins del país al costat de l'home és una de les tasques primordials de la revolució, com ho és la transformació de les actituds de l'home en relació a la dona.

Fins aquest moment, la dona ha estat exclosa de les esferes en que es prenen les decisions. La revolució, al confiar responsabilitats a la dona, crea les condicions perquè ella alliberi la seva iniciativa combativa. El CNR, seguint la seva política revolucionària, es dedicarà a la mobilització, la organització i la unificació de totes les forces vives de la nació, i la dona deixarà d'anar a la zaga. La dona s'integrarà a totes les batalles que hem d'emprendre contra les diferents traves de la societat neocolonial i per l'edificació d'una societat nova. S'integrarà -a tots els nivells de concepció, presa de decisions i execució- en l'organització de la vida de la nació sencera. L'objectiu final de tota aquesta gran empresa és construir una societat lliure i pròspera on la dona serà igual a l'home en tots els àmbits.

Tot i així, és precís tenir una comprensió justa del problema de l'emancipació de la dona. No es tracta d'una igualtat mecànica entre l'home i la dona. No significa adquirir hàbits propis de l'home: beure, fumar, portar pantalons. Això no és l'emancipació de la dona. Tampoc és l'adquisició de diplomes el que aconseguirà la igualtat de les dones amb els homes. El diploma no és un passaport cap a l'emancipació.

La veritable emancipació de la dona és la que li confereix responsabilitats a la dona, que la vincula a les activitats productives, als diferents combats que enfronta el poble. La veritable emancipació de la dona és la que exigeix el respecte i la consideració per part de l'home. L'emancipació, com la llibertat, no s'atorga, es conquereix. Pertoca a les mateixes dones impulsar les seves reivindicacions i mobilitzacions per conquerir-les.

Per a això, la revolució democràtica i popular crearà les condicions necessàries per a permetre que la dona voltaica es realitzi d'una forma plena i total. És que seria possible liquidar el sistema d'explotació mentre es manté l'explotació de les dones, les que constitueixen més de la meitat de la societat?

3. Una economia nacional independent, autosuficient i planificada al servei d'una societat democràtica i popular

El procés de les transformacions revolucionàries empreses després del 4 d'agost posa en l'ordre del dia grans reformes democràtiques i populars. Així, el Consell Nacional de la Revolució és conscient de que la construcció d'una economia nacional, independent, autosuficient i planificada passa per la transformació radical de la societat actual, una transformació que suposa les següents reformes importants:

- *La reforma agrària;
- *La reforma administrativa;
- *La reforma educativa;
- *La reforma de les estructures de producció i distribució en el sector modern.

La reforma agrària tindrà per objectiu:

- *Incrementar la productivitat del treball a través d'una millor organització dels camperols i la introducció en l'àmbit rural de tècniques modernes d'agricultura;
- *El desenvolupament d'una agricultura diversificada junt a l'especialització regional;
- *L'abolició de totes les traves pròpies de les estructures socioeconòmiques tradicionals que oprimeixen als camperols;
- *Finalment, fer de l'agricultura el punt de recolzament del desenvolupament de la indústria.

Tot això és possible al donar-li un veritable sentit a la consigna d'*autosuficiència alimentària*, avui bastant antiquada a força d'haver estat proclamada sense convicció. En primer lloc, serà una lluita cruenta contra la naturalesa que, pel demès, no és més ingrata amb nosaltres del que ho ha sigut amb altres pobles que triomfaren admirablement en el pla de l'agricultura.

El Consell Nacional de la Revolució no s'abraçarà a il·lusions de projectes gegantins i sofisticats. Pel contrari, nombroses fites petites en el sistema agrícola permetran fer del nostre territori un camp vast, una sèrie infinita de granges. Després vindrà la lluita contra qui fan passar gana al poble, els especuladors i capitalistes agrícoles de tota mena. Per últim, hi haurà la protecció contra la dominació imperialista de la nostra agricultura en quant a la orientació, el desposseïment dels nostres recursos i la competència deslleial de les seves importacions amb els nostres productes locals, importacions sense més mèrit que el de ser empaquetades per burgesos que pateixen d'esnobisme. Els preus remuneradors i les unitats industrials agroalimentàries asseguraran als camperols mercats pels seus productes durant totes les estacions.

La reforma administrativa pretén tornar operativa l'administració heretada del colonialisme. Per fer-ho, haurà d'eliminar tots els mals que la caracteritzen -a saber, la burocràcia pesada i enutjosa i les seves conseqüències- i procedir a una revisió completa dels estatuts de les funcions públiques. La reforma haurà de donar pas a una administració poc costosa, més eficaç i més flexible.

La reforma escolar pretén promoure una nova orientació de l'educació i de la cultura. Haurà de donar pas a la transformació de l'escola en un instrument al servei de la revolució. Els que es graduïn hauran de posar-se no al servei dels seus propis interessos i els de les classes explotadores, sinó al servei de les masses populars. L'educació revolucionària que s'imparteixi en la nova escola haurà d'inculcar a cada un una ideologia, una personalitat voltaica que alliberi a l'individu de tot mimetisme. L'ensenyar als estudiants a assimilar de manera crítica i positiva les idees i les experiències d'altres pobles serà una de les vocacions de l'escola en la societat democràtica i popular.

Per acabar amb l'analfabetisme i l'obscurantisme, s'haurà d'insistir en la mobilització de totes les energies amb mires a organitzar a les masses per a sensibilitzar-les i crear en elles la set d'aprendre mostrant-los els desavantatges de la ignorància. Tota política de lluita contra l'analfabetisme que no compti amb la participació dels principals interessats està condemnada al fracàs.

Pel què fa a la cultura en la societat democràtica i popular, haurà de revestir un caràcter triple: nacional, revolucionària i popular. Tot el que sigui antinacional, antirevolucionari i antipopular haurà d'estar prohibit. En canvi, la nostra cultura -que ha celebrat la dignitat, la valentia, el nacionalisme i les grans virtuts humanes- serà enaltida. La revolució democràtica i popular crearà les condicions propícies per l'eclosió d'una cultura nova. Els nostres artistes tindran llibertat d'actuar per avançar de manera audaç. No han de deixar escapar la oportunitat que se'ls presenta d'eleva la nostra cultura a un nivell mundial. Que els escriptors posin la seva ploma al servei de la revolució! Que els músics cantin no sols a les glòries passades del nostre poble, sinó també al seu futur radiant i prometedor!

La revolució espera dels nostres artistes que sàpiguen descriure la realitat, plasmar imatges vives i expressar notes melodioses, a la vegada que li assenyalin al nostre poble la via justa que ha de conduir a un futur millor. Espera que posin el seu geni creador al servei d'una cultura voltaica, nacional, revolucionària i popular.

Hem de saber prendre allò que és bo del passat -és a dir, de les nostres tradicions-, allò que és positiu de les cultures estrangeres, per així donar-li una nova dimensió a la nostra cultura. La font inesgotable d'inspiració creadora de les masses es troba en les mateixes masses populars. Saber viure amb les masses, involucrar-se en el moviment popular, compartir les alegries i les penes del poble, treballar i lluitar junt a ell: tot això haurà de constituir la inquietud primordial dels nostres artistes. Abans de produir, hem de plantejar la pregunta: a qui està destinada la nostra creació? Si estem convençuts de que

és pel poble que creem, aleshores hem de saber clarament qui és el poble, quins són els seus components, quines són les seves aspiracions més profundes.

La reforma de les estructures de producció i de distribució de la nostra economia aspira a establir progressivament el control eficaç del poble voltaic sobre els canals de producció i de distribució. Doncs sense un veritable domini d'aquests canals, és pràcticament impossible edificar una economia independent al servei del poble.

Poble d'Alto Volta,

Comarades militants i militants de la revolució,

Les necessitats del nostre poble són immenses. La satisfacció d'aquestes necessitats requereix que s'emprenguin transformacions revolucionàries en tots els àmbits.

En l'àmbit de la salut i de l'assistència social a favor de les masses populars, els objectius a assolir es poden resumir així:

- *Salut a l'abast de tots;
- *Emprendre l'assistència i protecció materna i infantil;
- *Una política d'immunització contra les malalties transmissibles mitjançant la multiplicació de campanyes de vacunació;
- *Sensibilització de les masses per a l'adquisició de bons hàbits higiènics.

Tots aquests objectius no es podran obtenir sense la participació conscient de les mateixes masses populars en el combat, sota l'orientació revolucionària dels serveis de salut.

En l'esfera de l'habitatge, esfera d'una importància crucial, haurem d'emprendre una política vigorosa per acabar amb l'especulació immobiliària i l'explotació dels treballadors mitjançant lloguers excessius. En aquesta esfera, les mesures d'importància hauran d'aspirar a:

- *Establir lloguers raonables;
- *Procedir a la lotificació ràpida dels barris;
- *Desenvolupar en gran escala la construcció d'habitatges residencials moderns en quantitats suficients i accessibles als treballadors.

Una de les inquietuds essencials del CNR és la unió de les diverses nacionalitats que componen Alto Volta en la lluita comú contra els enemics de la nostra revolució. Existeix en el nostre país, en efecte, una multitud d'ètnies que es distingeixen entre sí per la seva llengua i els seus costums. El conjunt d'aquestes nacionalitats conforma la nacionalitat voltaica. L'imperialisme, amb la seva política de "divideix i conqueriràs", s'esforça per exacerbar les contradiccions existents entre elles, per enfrontar-les entre sí. La política del CNR aspira a unir a aquestes diverses nacionalitats perquè visquin en igualtat i

gaudeixin de les mateixes oportunitats d'èxit. Per fer això, s'haurà d'insistir particularment en:

- *El desenvolupament econòmic de les diferents regions;
- *Promoure els intercanvis econòmics entre elles;
- *Combatre els prejudicis entre les ètnies, resolvent en un esperit d'unió les diferències que les enfronten;
- *Castigar a qui instiguin les divisions.

En vista de tots els problemes que el nostre país ha d'afrontar, la revolució s'albira com un desafiament que hem de superar -animats per la voluntat de vèncer- amb la participació efectiva de les masses populars mobilitzades en el sí dels CDR.

En el futur proper, amb l'elaboració de programes sectorials, tot el territori d'Alto Volta serà un enorme centre de treball on es requerirà del concurs de tots els voltaics amb capacitat i en edat de treballar pel combat implacable que hem de lliurar per a transformar aquest país en un país pròsper i radiant, un país on el poble serà l'únic amo de les riqueses materials i espirituals de la nació.

Per últim, hem de definir el lloc que ocupa la revolució voltaica en el procés revolucionari mundial. La nostra revolució forma part integrant del moviment mundial per la pau i la democràcia, contra l'imperialisme i contra tot tipus d'hegemonia. Per això ens esforcem per establir relacions diplomàtiques amb els demés països, independentment del seu sistema polític i econòmic, sobre la base dels principis següents:

- *El respecte recíproc de la independència, la integritat territorial i la sobirania nacional;
- *La no agressió mútua;
- *La no ingerència en els assumptes interns;
- *El comerç amb tots els països recolzat en la igualtat i sobre una base d'avantatges recíproques.

La nostra solidaritat i el nostre recolzament militar aniran als moviments d'alliberament nacional que combatin per la independència del seu país i l'alliberament dels seus pobles. Aquest recolzament es dirigirà en particular:

- *Al poble de Namíbia sota la direcció de la SWAPO [Organització Popular de l'Àfrica Sudoccidental];
- *Al poble saharauí en la seva lluita per recuperar el seu territori nacional;
- *Al poble palestí que lluita pels seus drets nacionals.

En la nostra lluita, els països africans antiimperialistes són els nostres aliats objectius. L'apropament amb aquests països es fa necessari per les reagrupacions neocolonials que s'operen en el nostre continent.

Visca la revolució democràtica i popular!
Visca el Consell Nacional de la Revolució!
Pàtria o mort, vencerem!